

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

CAVSSIS

STERILITATIS NON ABSOLVTIS
IN VTROQVE SEXV

QVAM

CONSENSV GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

PRO

GRADV DOCTORIS

SVMMSQVE IN MEDICINA HONORIBVS

ET

PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS RITE IMPETRANDIS

D. XV. MAII MDCCLXXIII.

H. I. Q. C.

PVBLICE DEFENDET

AVCTOR

IOANNES HENRICVS ECKHOFF

CVRONVS.

HALAE AD SALAM

AERE HENDELIANO.

INSTITUTIO IN ANATOMIA MEDICA

CAV. 212

STRENGTHS NON RESOLVITIS

IN VITRO SESS

CONSTITUTIO IN ANATOMIA MEDICA

GERARDUS DOOTRIS

EDITIONE SEPTIMA

CAV. 212

LEIPZIG AD ALII

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE
CAVSSIS
STERILITATIS NON ABSOLVTIS
IN VTROQUE SEXV.

INTROITVS.

§. I.
De materia pro specimine inaugurali sollicitus,
praecipuas sterilitatis causas mihi pertra-
ctandas sumsi. Sed istae causae in duas
possunt classes dispesci: sunt nempe, quae corpori humano

A 2

talem

talem inducere possunt mutationem, qua negotium genera-
 tionis omnino et absolute impossibile redditur, ita, vt cum
 nullo auxilio tolli queant, sterilitatem absolute necessariam,
 semperque perdurantem producant: aliae contra ea sterilita-
 tem quidem inferant, at medelam non omnem respuentes
 ad tempus tantum, si in se spectentur, nocent, efficiuntque
 modo, vt per aliquod tempus in propaganda sobole opera
 ludatur. Illas *absolutas*, has *non absolutas* sterilitatis causas
 dicam. Causarum absolutarum disquisitionem, ob tempo-
 ris & paginarum angustiam, hic non attingere lubet. Sed
 tantummodo in tractione causarum non absolutarum vires
 meas experiri mecum constitui. Hos meos igitur labores
 B. L. ea considerare velis indulgentia, quae debetur studio-
 rum meorum primitiis.

§. II.

Antequam autem de sterilitatis causis disputemus,
 tractationis ordo postulat, vt huius morbi notionem prae-
 mittamus. Est igitur Sterilitas, *Impotentia sobolem pro-
 creandi ex corporis vitio enata*. Vnus quisque enim fa-
 cile perspiciet, ad hunc actum naturalem subiecta requiri,
 quae:

5
2

quae legitima aetate gaudent; hinc neque nimis tenera, neque etiam aetate nimis prouecta esse debent. Prono inde fuit aluco, quod nec infantes, nec senes decipiti, iure possint dici steriles. Sterilitas autem in *Impotentiam* et *sterilitatem stricte sic dictam* diuidi potest. Impotentia coeundi enim, *impotentiam proprie dictam*, impotentia autem foecundum congressum exercendi, *sterilitatem stricte ita dictam* sistit.

§. III.

Cum etiam ad obtinendum matrimonii primum finem, maris & foeminae mutuus congressus venereus necessario requiritur: causas sterilitatis in utroque sexu haerere posse, nemo negabit. Ordini igitur magis consentaneum esse existimaui, harum causarum disquisitionem in duas dissecare sectiones.

SECTIO PRIOR.
DE
CAVSSIS STERILITATIS NON ABSOLV-
TIS IN SEXU POTIORE.

§. I.

Coitus, qui ad marem pertinet foecundus, legibusque sanitatis respondens, duo sibi, quod satis notum est, momenta vindicat; quorum *alterum*, est voluptuosa, sufficiens, satisque diu durans penis erectio, *alterum* vero in feminis foecundi impetuosa in vterum vaginamque eiaculatione consistit. Quae vero cum ita sint, sequitur, virilis impotentiae causas ad duas posse classes reuocari. *Vna* illas comprehendit, quae conuenientem penis erectionem impediunt; *altera* eas complectitur, quae viuidae feminis foecundi in vterum vaginamque emissioni officiant. Vtraque igitur ulterius indaganda erit.

§. II.

Erectio penis sanguini debetur in cauernosam penis structuram effuso, ibidemque congesto retentoque. Hunc autem fere inflammatorium virgae virilis statum nerui genitalium efficiunt, qui, idea voluptuosa feminisque stimulo sollicitati, sanguinem non alliciunt solum, sed etiam retinent. Itaque penis rigescere nequit, quando *vel* sanguis aut semen de-

deficit, *vel semen iners est, vel neruea vis elanguit.* Quid-
quid igitur inopiam sanguinis aut seminis, vel huius inertiam
inducit, *vel vim nerueam debilitat, id omne poterit impoten-*
tiam virilem producere. Quod etiam confirmabunt ea, quae
mox a nobis dicentur.

§. III.

Efferae excretiones, inedia, cibi parum nutrientes, ventri-
culi ac viscerum debilitas et laesio, vigiliae diuturnae, immoderata
mentis corporisque exercitia, morbi graues, inopiam sanguinis
efficiunt. Nam, ne legitima sanguinis copia corpori nostro
desit, oportet, vt caussae, eius praeparationi inferuientes, illae-
que, quae eundem fere continuo diminuunt, in aequilibrio
quasi quodam constitutae sint. Atqui praeparando sanguini
inferuunt, copia ciborum potuumque; nutriens eorum indol-
les; robur corporis, liquida ipsa humana ingestis adfusa. Con-
sumunt vero eum: excretiones et necessaria solidorum nutri-
tio. Igitur si *vel illa decrescant vel haec increscant,* inopiam
sanguinis insequi oportet. Quae propositio, si accommodetur
caussis, in limine paragraphi edictis, has inopiam sanguinis pro-
ducere debere, manifeste euincit.

§. IV.

Quare eadem caussae, (§. antec.) sterilitatem virilem in-
ducere possunt (§. II.). Cum tamen, si generatim spectentur,
vim artis non omnino eludant: sequitur, *sterilitatem virilem,*
quae

quae earum praesentiam excipit, in uniuersum consideratam, eam esse quam nox absolutam diximus. (Praef. §. I.)

§. V.

Inopia feminis ab iisdem caussis (§. III.) oboritur; siquidem notum est, id liquidum sanguine secerni, cuius igitur quantitati respondeat necesse est: atramen, cum semen vnum e praestantissimis sit corporis humani liquidis, quod et exquisita elaboratione et abundante nutrientis lymphae quantitate indiget, sequitur, eius ab istis caussis inopiam tanto facilius inferri. Quo respectu *compressio* imprimis et *obstructio vasorum spermaticorum testiumque* notari merentur. Nam cauis vasorum secernentium et secretoriorum his elisis, fieri aliter non potest, quin liquidi secernendi inopia sequatur. Quam ob causam *Hydrops*, praecipue *Hydrocele*, *Hernia*, *Scirrhi*, hisque similes tumores inopiam feminis efficere possunt. Quod etiam experientia saepius edocuit.

§. VI.

Inopia feminis impedit, quo minus conueniens penis erectio contingat, vnaque ideo est ex praecipuis sterilitatis virilis caussis. (§. II.) Quare caussae, quas (§. antec.) commemoravi, sterilitatem virilem procreare possunt. Sed eadem, si in uniuersum spectentur, non omnem medelam respuunt. Merito ergo caussis virilis sterilitatis non absolutis accensentur. (Praef. §. I.)

§. VII.

§. VII.

Natura feminis est obscura et controuersa, igitur vix fieri posse videtur, vt quidquam de eiusdem vi et inertia proponatur, quod extra omnem dubitationis aleam positum sit, exploratisque veritatibus adnumerari queat. Attamen cum sensibiles feminis qualitates, quae ab eius essentia pendent, in dubitationem venire nequeant, illis praeuentibus hanc quodammodo et ita definire possumus, vt id, quod profertur, non ab omni certitudine remotum sit. Praeter id, leges secretionis, quas natura in praeparando semine, sequitur, lucem qualemcunque hic adfundunt. Nam si fiat, vt secretio feminis turbetur: prolificam quoque oportet feminis vim imminui, deleri. Cum denique vesiculae feminales, retinentes semen, simili ratione semen, ac cystis fellea, bilem, mutare debeant; earum quoque vitia vim feminis infringere possunt. Quibus itaque praemissis, in causas, quae semen iners reddunt, inquiramus.

§. VIII.

Tenuitas nimia feminis, actiuitatem eius involuit. Nam exploratae veritatis res est, quod semen tenacitate quadam gaudeat. Quodsi igitur contingat, vt id ipsum liquidum nimis attenuetur: vnā, e manifestis eius sensibilibus qualitatibus sublatam esse, cognoscimus. Atqui mutatae huius liquidi sensibiles qualitates innuunt, ipsam eius essentiam mutatam esse: (§. antec.) consequenter etiam vim, qua id pollere oportet. Nimia igitur feminis tenuitas vim eius destruet, seu, quod perinde est, id liquidum iners reddet. Addi potest, semen

B

fin-

am
 fi-
 tur
 um
 qui-
 tate
 ius
 um
 fo-
 non
 ob
 que
 am
 nis
 vi-
 ne-
 m,
 nt.
 ur.
 B.
 VII.

singulari foetore praeditum esse, qui procul dubio ad prolificam eius vim pertinet. Sed si semen aqua abundante nimium diluatur: fieri aliter non potest, quin foetor iste decreseat. Id vero tanquam signum diminutae eius virtutis considerari potest.

§. IX.

Ergo *aquositas humorum, laxitas vasorum seminalium, inopia succorum nutrientium, ipsa feminis celerior excretio, huius inertiae fauent.* Etenim qualitates liquidorum secretorum qualitatibus sanguinis respondent. A sanguine igitur aquoso et tenui, dilutum semen fecerni debet (§. anteced.). Porro in Physiologia docetur, tenuitatem vasorum seminalium visciditatem feminis fauere. Atqui laxitas vasorum cum amplitudine eorum iusto maiore, connexa est. (§. anteced.) Satis etiam notum est, semen a nutriente sanguinis parte praecipue fecerni: in cuius igitur vicem, si eius inopia adsit, aqua facile secedit (§. anteced.). Denique quies feminis, quam in vesiculis seminalibus concipit, viscidum id reddit. Celerior igitur huius liquidi excretio cum eiusdem tenuitate coniuncta esse debet (§. anteced.).

§. X.

Nec etiam quaeuis visciditas, feminis naturae conuenit. Ista enim quae abundanti viscidoue muco debetur, tota a feminis natura remota est, maxime etiam ob id, quod mucus singulare illud feminis elementum, quod foetorem eius determinat, nimium inuoluit. Quare fieri potest, vt *mucosa hu-*

humorum visciditas inertiam feminis producat. Quin laxitas vasorum et inopia humorum nutrientium, quas causas diximus aquositatem feminis inducere posse (§. anteced.), non minus mucositati feminis fauent. Nam laxa vasa mucum facilius, quam densiora admittunt; inopia vero nutrientis succi id efficit, vt alia sanguinis elementa, hinc mucus quoque vasa feminalia ingrediantur.

§. XI.

Licet femini, cum foetidum odorem spargit, non omnia acrimonia denegari posse videatur, non quaeuis tamen ipsi acrimonia est accommodata. Imprimis autem putridum, quod omnem mixtionem adeo peruertit, vt feminis prolificae inimicissimum sit, oportet. Cum vero semen lymphaticis succis merito adnumerari debeat: intelligitur, id putridum, quod lymphae insidet, ad inertiam feminis proferendam aptissimum esse. Quo respectu prae ceteris eminent, *morbi venerei, ac scorbutus*. De morbis enim venereis exacte, vt semper solet, ILLVSTRIS DOMINVS NIETZKI, quem ob insignia sua in me merita ad cineres vsque pie deuenerabor, euicit, eos in putrido consistere, quod totam humorum lymphatico-ferosam massam inquinat (*Elementa Pathologiae vniuersae §. §. MCIX-MCXI*). Monuit quoque illustris meus Praeceptor (l. c. §. MCXCIV.) totam massam humorum in corporibus scorbuticis putridam tandem fieri. E quibus igitur luculenter apparere iudico, semen virile in vtroque morbo infici demum debere, ita, vt omnino soboli procreandae impar euadat.

§. XII.

Debilitas corporis, si eminent fuerit, inertiam feminis producere valet. Cum semen enim elaboratissimis corporis humani succis accenferi debeat: sequitur, id, vt recte praeparetur, vi animali non mediocri indigere. Quodsi ergo contingat, vt subiectum quoddam insignem sibi corporis debilitatem contrahat, haec ipsa facile impedire potest, quo minus semen rite praeparetur. Praeterea debilitas corporis aquositati (§. VIII.), visciditati (§. X.), acrimoniae (§. XI.), laxitati vasorum feminalium (§. §. IX. X.) fauet. Vt ea igitur multiplici ratione vi feminis prolifica infensa sit.

§. XIII.

Inertia feminis naturalem convenientemque penis erectionem impediendo, sterilitatis causa esse potest (§. II.), sed causae (§. §. VIII - XII.) inertiam feminis producere valent, quod me satis euictum dedisse censeo. Quod igitur sterilitatem virilem inducere queant, dubitari nequit. At enim vero aquositas humorum, visciditas eorum, acritates illorum variae ac debilitas corporis, si in genere considerentur, melam admittunt. Sterilitas ergo virilis, quae ab istarum causarum praesentia dependet, non absoluta erit. (Praef. §. I.).

§. XIV.

Supereff quarta causa, quae erectioni penis aduersa est: *vis neruea elanguida* (§. II.), cuius causae, vt intelligantur, liceat

liceat tantum ad ea prouocare, quae fidelissimae obseruationes nos docent. Et primo quidem vires neruorum insigni saepe ratione decrescunt, si putridum corpori insit, docentibus id febribus malignis (ILL. NIETZKI l. c. §. MDXLVII. n. IV.), et scorbuto (ILL. NIETZKI l. c. §. MCXCVII.). Nascitur quoque neruorum debilitas, si quando *depletio vasorum* obuenit (ILL. NIETZKI l. c. §. DXCIX. n. II.). Postea immoderatas neruorum actiones sequitur. Denique eam ab illis causis proficisci obseruamus, quae relatae ad fibras musculares paralyfin producunt. De his autem conf. ILL. NIETZKI l. m. c.

§. XV.

Si iam cum his comparentur ea, quae in §. §. praecedentibus exposita sunt, infinitae fere causae sunt. Perspicitur quoque plethoram, studia nimia, vigiliis, frequentius veneris exercitium praemature imprimis susceptum, animi pathemata, praecipue moerorem, terrorem, gaudium excedens, neruorum debilitatem producere valere.

§. XVI.

Vis neruorum elanguida facta sterilitatem virilem efficere potest (§. II.). Igitur praedictae causae (§. §. XII - XV.) causae sunt sterilitatis virilis. Sed docet experientia, eas vel sponte interdum, vel artis auxilio tolli posse. Quod ergo *sterilitatem non absolutam* potius, quam *absolutam* inferant, satis intelligitur.

§. XVII. *non est foecundus*

Nec vero sufficit ad coitus exercitium, erectio penis: sed oportet potius eam ita contingere, vt marem ad congressum incitet, seu quod perinde est, voluptuosa esse debet (§. I.). Quaeuis igitur penis erectio, quae dolore stipatur, impedire potest, quo minus coitus exerceatur, consequenter etiam foecundus. Merito ergo causis sterilitatis virilis adnumeratur. Debetur autem multis causis: arthritidi, nonnullis scabiei speciebus, calculo, gonorrhoeae virulentæ, et generatim omnibus illis causis, quae spasmos doloresque efficere possunt (ILL. NIETZKI l. c. §. CCCCLXXXII.). Sed spasmorum ac dolorum ea est ratio, vt, si in vniuersum spectentur, medelam recipiant. Oportet igitur, nos istam penis erectionem *causis sterilitatis non absolutis accensere.*

§. XVIII.

Officit demum coitui foecundo ea penis erectio, quae, licet conueniens alias sit ac iucunda, non satis tamen diu perdurat (§. I.). Hac enim, eiaculatio seminis vel nimis cita vel nulla subsequitur, in vtroque vero casu foecundus coitus contingere nequit. Solet autem istud erectionis vitium ab illis causis prouenire quas commemorauimus (§. §. XIV. XV.). Quam ob causam simul cognoscitur, esse eam sterilitatis *causam non absolutam.*

§. XIX.

§. XIX.

Alterum momentum generale, quod sibi coitus foecundus in mare vindicat, in eo consistit (§. I.), vt scilicet foecundum semen viuide fatis in uterum vaginamque eiacularur. Inopia igitur et inertia seminis, quarum causas iam exposui, et vitiosa penis erectio, quam non minus consideravi (§. §. II-XVIII.), hoc quoque respectu sterilitatem inducunt. Praeterea huc spectant illa impedimenta, quae corpori maris ita insunt, vt a foemina is admitti nequeat, obesitatis excedentis exemplo. Neque omitti debent urethrae obstructions aut compressiones, quae impediunt quo minus semen rite eiaculari queat. Igitur carunculae sic dictae venereae, et vehemens praeputii, glandisque inflammatio vel hoc respectu sterilitatem inferre possunt. Cum tamen istae causae frequentissime istis auxiliis cedant, quae rationalis therapia commendat: sterilitas virilis inde oriunda, non nisi ea erit, quae *non absoluta* dicta est. (Praef. §. I.)

SECTIO POSTERIOR.

D E

CAVSSIS STERILITATIS NON ABSOLV-
TIS IN SEXV SEQVIOR.

§. I.

Vt foemina sobolem procreare possit: haec in ea momenta requiruntur; I. Aptitudo ad exercendum coitum, cum
illi

illi ipsi, tum viro iucundum; II. Facultas concipiendi:
 III. sufficiens succorum copia, ne scilicet embryoni aut foetui
 deficiat humor, quo recte nutriri queat. Videamus iam per
 quas causas eademque non absolutas fieri possit, vt foemina
 his praestandis impar euadat, ac inepta.

§. II.

Omni dubitatione ea propositio caret, quod ad pro-
 creandam sobolem, foecundus magis ac foeminae congres-
 sus absolute necessarius sit. Quodsi itaque accidat, vt tale
 foeminae vitium insit, quod impedit, quo minus vir admitta-
 tur; coitus omnis multoque magis foecundus exerceri nequit;
 orieturque sterilitas. (Praef. §. II.). Quare *prolapsus uteri ac
 vaginae imperforatio vaginae: vagina nimis angusta: eadem a po-
 lypo, excrescentiis, tumoribus obstructa; enormitas virgae mulie-
 bris aliarumque partium genitalium externarum in vicinitate va-
 ginae sitarum; tumores earundem partium; excedens denique ven-
 tris intumescencia, ab adipe nimis collecto, aut aquis ibidem re-
 stagnantibus, similis causa enata, sterilitatem efficere possunt.*
 Cum tamen ars non caret auxiliis, tollendis istis malis, si
 in vniuersum considerentur, accommodatissimis: sterilitas in-
 de inducta, generatim spectata, non absoluta erit. (Praef.
 §. I.)

§. III.

§. III.

Et ista etiam foeminae vitia, per quae coitus dolorificus euadit, soboli procreandae minus conuenit. Nam ad foeminam quod spectat, dolorificus istiusmodi coitus, forte ob spasmum vehementiam, legitimam conceptionem impedit; in mare autem dolor excitatus conuenienti penis erectioni seminisque auidae eiectioni officere potest. Quam plurimae vero huius doloris causae ex §. anteced. perspiciuntur; sed iisdem tamen accenseri debent *exulcerationes vaginae, generatimque vaginae sensibilitas*, ob neruorum nuditatem, expansionem, teneritudinem, aut muci, defectum inducta. Facile quoque patet, has sterilitatis causas non absolutas esse.

§. IV.

Coitus foecundus non in viris solum, sed in femellis quoque definitam humorum congectionem requirit, qua igitur deficiente coitus foecundus existere nequit. At enim vero ista congectio ab idea venerea grataque neruorum genitalia perreptantium titillatione oboritur. Quare omnes causae, quae plus minus magnam istorum neruulorum insensibilitatem producant, coitum foecundum impedire possunt. De his autem causis iam constare potest ex illis, quae sect. pr. §. §. XIV. XV. exposita esse leguntur: his scilicet applicatis ad sexum sequiorem.

§. V.

Facultas concipendi (§. I.) non vno momento absolvitur. Sed huius accurata recensio, theoriam generationis satis cognitam esse, perspectamque poneret. Quod cum affirmari nequeat: in his tantum acquiescam, quae, ut mihi saltem videretur, in dubium trahi nequeunt. Nouimus, tempore conceptionis corpusculum quoddam, quod *ovum* dicitur, ab ovario secedere, perque tubas ad uterum ferri, post aliquod vero tempus villos ouuli foecundati vtero adhaerere, nexumque matrem inter ac embryonem efficere ac conseruare. Quae cum ita sint, tria inde possunt, ut puto, conceptionis impedimenta intelligi: defectus ouorum; ova ex coitu peracta non foecundata; impedita oui foecundati ad uterum adhaesio. Sed ouorum defectum hic mitto, cum vim artis eludere mihi videatur, siue nunc is defectus verus sit, siue tantum in eo consistat, ut ova in hydatides, scirrhus, aut similia eiusmodi corpora degenerauerint.

§. VI.

Cum non raro acciderit, ut foetus ovarii ac tubarii obseruati sunt. Sequitur ovum in ipso ovario foecundari. (Conf. ILLUSTRIS BOEHMERI Praeceptoris mei in aeternum deuenerandi *Observation. anatom. rarior.* Tom. I. II.). Ut vero id fieri queat, oui ac feminis a viro emissi mutuo contactu opus est. Quidquid igitur impedit hunc contactum, causa erit sterilitatis. Spectat huc *compressiones ovariorum* ab obesitate, hydrope &c. ut et *obstructiones tubarum*, a quacunque

que demum caussa productae; neque non *tubae minus rigidae*, igitur *insensibilitas foeminae sub coitu*. Rigidae saltim tubae post coitum foecundum obseruatae sunt, et puto neminem dubitaturum, hunc tubarum statum, aequae ac penis erectionem, ab affluente copiosius sanguine proferri: huius autem fluidi affluxum impedit *insensibilitas foeminae*. Facile autem intelligitur has causas omnes, si generatim considerentur, non absolutas tantum esse sterilitatis causas.

§. VII.

Vterus etiam in caussa esse potest, quare ouum non foecundetur. Nam si ostium eius clausum sit, aut uterus ipse vitioso situ laboret, (vid. ILL. BOEHMERI *Observation. anaton. rarior.* Fasc. VI.) aut is colluue serosa inundatus, semen virile iners reddat, idque retinere nequeat (ILL. NIETZKI §. MLXXXVI.): fieri non potest ut semen ouum foecundet. Conceptio igitur contingere nequit atque istae quoque sterilitatis causae, cum iisdem mederi ars queat, *non absolutae* tantum erunt.

§. VIII.

Cohaesionem ouuli cum utero (§. V.) impedit humiditas nimia uteri. Nam cohaesio, quae solida inter corpora humani intercedit, maior est illa, quae in fluidis obrinet. Quae igitur partes, quae solidorum instar, cohaerere debent, fluidiores sunt, eo difficilius definitus iste cohaesionis gradus impetrabitur; tantoque facilius continget, ut nunquam illae partes

res recte cohaereant. Sed ouulum vtero procul dubio ita adhaerere debet, vt solidae partes solent, notumque est partes solidas eo propius a fluiditatis statu abesse, quo humidiores sint. Quam obrem fieri aliter non potest, quin nimia vteri humiditas ouuli adhaesioni officiat. Praeterea vis, qua ouulum in cohaesionem cum muciferis vteri vasis nititur, non nisi parua esse potest. Impetus igitur humorum ex vteri vasis egredientium, multam vim istam superabit. Nec ideo nexus ouuli cum vtero perfici potest. Sed haec sterilitatis causa iterum erit non absoluta.

§. IX.

Ex §. §. anteced. ratio intelligitur quare *foeminae fluore albo benigno correptae, toties steriles esse deprehendantur?* Nam in eo morbo humiditas nimia obtinet. (§. §. VII. VIII.) Accuratius hanc sterilitatis causam proposuit ILL. NIETZKI l. c. §. MLXXVI. Nonne etiam salacitas ideo nimia sterilitatis causa existere potest? Salacioribus saltem congestiones nimiae humorum versus vterum vaginamque contingunt, vt etiam in fluorem album demum incidant (ILLVSTR. NIETZKI §. MLXX.). Constare quoque e dictis potest, quam ob causam conceptio tempore fluxus mensium numquam facile contingat, et quare femellae frequentioribus et largis vteri haemorrhagijs obnoxiae, steriles plerumque sint?

§. X.

Praeter humiditatem vteri nimiam, *laxitas* quoque eius, cohaesionem ouuli cum vtero impedire ac sterilitatem inducere valet. Etenim laxitas vasorum congestionibus humorum fauet; laxus itaque vterus iisdem patebit. Sed congestiones humorum versus partem quandam efficere possunt, vt ea nimium humectentur. Laxitas igitur vteri, nimiam in eo humiditatem producere potest, quam diximus causam sterilitatis continere (§. §. VII. VIII.). Praeter id laxitas solidorum, ideam iusto minoris solidorum cohaesionis inuoluit; quando ideo partes laxiores sunt, tanto difficilium cum aliis concrefcere possunt. Atqui cohaesio ouuli, cum vasis vteri, praegressam esse ponit concretionem villorum ouuli cum vteri vasis. Ergo laxitas vteri non poterit non eam impedire. Quidquid igitur debilitatem vel vniuersalem, vel vteri infert, id causa erit sterilitatis possibilis. Quam ob rem inopia humorum, abortus, morbi acuti praegressi, puerperium laboriosum, fluor albus, coitus frequens, et innumeralia ex pathologia repetenda, foeminam sterilem reddere possunt. Sed debilitas corporis non omnem medelam respuit. Ea igitur sterilitas, quae laxitati vteri debetur, *non absoluta* erit.

§. XI.

Vt nexus ouuli cum vtero legitime fiat: huius vascula aperta esse oportet. Quare fieri potest, vt inopia humorum, reuulsio eorum ab vtero, spasmi hysterici, rigiditas vasorum in vterum patulorum sterilitatem inferant, eandemque

non absolutam, cum praedictae eius causae, si congrua medela adhibeatur, tolli queant.

§. XII.

Acria arrosionem solidorum producere possunt, docente Pathologia. Liquida igitur acria corporum quae inter se cohaerere oporteret nexum impedire possunt. Quod si igitur liquida foeminae acredine laborent, eademque vel vniuersali vel particulari, relata scilicet ad vterum: cohaesio ouulii cum vtero impediri poterit, et sterilitas *non absoluta* oriri. Morbi igitur venerei, scorbutus, cachexia, exulceratio vteri causae sterilitatis esse possunt.

§. XIII.

Sterilitatem quoque inducit inopia succorum nutritium (§. I.). Quamuis enim interdum accidat vt vel phthisticae femellae concipiant: attamen tunc vel in matre vel in foetu insigniorem imbecillitatis gradum detegere licebit. E quo colligi debet, inopiam bonorum succorum generationis negotio officere posse. Sed his causis quae inopiam humorum producant, ex illis iam sufficienter constare poterit, quae in Sect. I. exposita sunt. Elucescit quoque easdem, si generatim considerentur, non absolutas esse sterilitatis causas.

§. XIV.

Atque haec de sterilitatis causis non absolutis sufficiant. Non dubito fore strenuos censores, qui iudicent, has
il-

illae subtiliores sterilitatis causas omittas esse. Sed eas studio praetermissi, in his acquiescens, quae magis sunt apertae. Nec eas perpendere placuit, obscuras saepe, quae sterilitatem sine corporeo vitio inducunt. Denique medendi methodum pertractare nolui, siquidem ea satis ex his constare potest, quae Therapia praecipit.

E R R A T A.

Pag. 4. lin. 11. l. *tractatione*, pro *tractione*.

VIRO

V I R O
 CLARISSIMO NEC NON EXPERIENTISSIMO
 IOANNI HENRICO ECKHOFF
 DOCTISSIMO, LAVREAQVE CORONA
 DIGNISSIMO CANDIDATO
 AMICO SVO PERQVAM
 D I L E C T O

S. D. P.

CHRISTOPHORVS KNAPE

WOLLINO - VCAROMARCHICVS.

Nec vnquam, crede mihi, tantam ob amici discessum percepi tristitiam, quanta iam nunc afficior; nunquam vltimum illud lugubre atrumque Vale tantopere horruï, quantopere, fieri si posset, hodie iam fugere stüderem. Graui vere peneque intoleabili moerore cruciarer, si nil adhuc restaret, quod illum aliqua saltem ex parte tollere valeret. Haud paruum vero tristitiæ meae obueniunt leuamen, si albam splendidamque tanquam vestitam Fortunam, dextram TIBI porrigentem manum, teque laurea corona, purpuraque fulgenti dignum renunciantem, in sanctissimam Aesculapii sedem ducentem, eademque TIBI ibidem induentem, viuide animo meo fingens perspicio: indulgeas rogo suaui mihi huic phantasiæ, eo quæ suauior est, quo magis ad veritatem accedit, meritisque TUIS conuenit. Est quidem adhuc quod mihi demandasti aduersarii munus non omni

tristi.

tristitia destitutum; omnium atamen molestiarum faciliior, et haec quoque rite si perpendimus auferri poterit. Quid enim suavius? quae laetitia maior esse poterit? quam masculae solideque certantem amicum, denique triumphantem, omniaque honoris insignia optimo iure deportantem videre; eique aduersarii loco victas porrigere manus. Quis nostrum est? qui splendidam TVAM victoriam, non solum non ambigam sed certo iam certius habeat. Quis est? cui assidua TVA diligentia, solida doctrina, morumque probitas aeque ac elegancia satis non innotuerint: quid amplius vero verbis? quid virtutum TVARVM praecone opus erit? ubi res iam ipsa loquitur. Laudes meritaque TVA magis si efferre studerem, illa da sane post Homerum canere viderer. Dudum iam quidem euictum est, quod nunquam virtus desinat suos ornare cultores: peracta atamen academica TVA vita, splendidus nunc denique finis, exoptatissima quam modo contigisti meta, denuo satis hoc comprobant. Omnium igitur Musarum applausu, ardentissimisque meis votis concomitatus, tende ad honoris templum; maeste virtutibus, maesteque solida doctrina, et ea accipe praemia quae viro TVI indolis iure solummodo meritoque competunt. Hisce vero non contentus esto! ex mea enim opinione, tali qualis TV es magnanimo alia adhuc prostant praemia. Vade in patriam, succurre venerandae matri TVAE aegrotanti, profliga omnia quae eam torquent mala, integram sanamque illam redde; tunc denique gratae illae tanquam lacrymae, a teneri benignoque matris TVAE venerandae animi affectu motae, acceptissima maximaque sunt TIBI praemia. En carissime amice! optimam ex mea sententia omnium laborum TVORVM remunerationem, quam TIBI prosperrima cedit fortuna sincerissimo ex pectore opto. Accipe iam beneuole summas quas TIBI offero gratias, pro illa integritate summaque sinceritate, quibus aeternum illud amicitiae vinculum, quod diu iam nos colligauit, inuiolatam hucusque conseruare voluisti. Vinam! diutius mihi suauissima TVA

D.

cop.

conuersione frui liceret. Heu vero! inexorable properansque Fatum iam TE
 sincerimis meis amplexibus eripit, nullamque spem vnquam TE videndi mihi
 relinquit. Sed quid? — proffigata antea iam redit tristitia, verba defunt,
 vox faucibus haeret. Vale! vt volo & opto. Nestoreos per annos in honoratissi-
 mae familiae TVAE ornamentum aegrorumque solatium vigens floreasque. Vni-
 cum adhuc, quod, sincerimi TVI amici, disiunctissimis etiamsi versetur terris,
 nec vnquam immemor sis, TIBI que persuasum habeas, nunquam fore, TE vt
 amare dediscam, est vltimum id, quod summum ob moerorem, flaccida iam tre-
 mulansque manus scribere valet. Vale iterumque vale. Pridie Iduum Maii.
 MDCCLXXIII.

Halle, Diss., 1773-74

X 230 9444

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA

DE

CAVSSIS
STERILITATIS NON ABSOLVTIS
IN VTROQVE SEXV

1773
1/6

3

QVAM

CONSENSV GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

PRO

GRADV DOCTORIS

SVMMSQVE IN MEDICINA HONORIBVS

ET

PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS RITE IMPETRANDIS

D. XV. MAII MDCCLXXIII.

H. L. Q. C.

PUBLICICE DEFENDET

AUCTOR

IOANNES HENRICVS ECKHOFF

CVRONVS.

HALAE AD SALAM

AERE HENDELIANO.

